

CURRÍCULUM

TO

ECO

PRIMEIRO BACHARELATO

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Bloque de materias troncais

Economía

Introdución

A formación en economía faise necesaria nun contexto globalizado, no que as relacións entre os axentes económicos e sociais son cada día máis complexas.

A consideración do comportamento económico das persoas na procura da satisfacción das súas necesidades, así como da produción e da organización dos bens e os servizos necesarios, e da distribución dos recursos escasos facilitan a comprensión da realidade social.

Calquera persoa necesita coñecer as regras básicas que explican os acontecementos económicos e a linguaxe específica utilizada por economistas e medios de comunicación para analizar eses feitos. O estudo da economía axuda a percibir e a coñecer o mundo, e posibilita analizar e afondar nas relacións humanas, facilita a comprensión dos conceptos utilizados habitualmente na análise económica e empresarial, serve para potenciar destrezas de razoamento, abstracción e interrelación, e proporciona ferramentas para examinar de xeito crítico a sociedade. E contribúe tamén a desenvolver a curiosidade intelectual, a capacidade analítica, o rigor e a amplitude de perspectivas á hora de indagar no coñecemento de variables como o crecemento, a pobreza, a educación, a saúde, a riqueza, o ambiente, etc. Proporciona importantes coñecementos matemáticos e estatísticos, habilidades de comunicación oral e escrita para explicar e transmitir ideas e conclusións, con argumentos e evidencias empíricas, sentido da ética e respecto polo ser humano, así como unha intensa capacidade de traballo, tanto individual como en equipo.

O enfoque empregado pola economía na resolución dos problemas sociais distínguea das restantes ciencias sociais. A materia de 4º de ESO distribúese en seis bloques que permiten o estudo da economía como ciencia e do papel dos axentes económicos. No bloque 1 ("Ideas económicas básicas") recóllense aspectos relativos aos principios económicos, á terminoloxía propia e á metodoloxía da ciencia económica. No bloque 2 ("Economía e empresa") analízase o papel e o funcionamento do/da axente de empresas na economía. O seguinte bloque ("Economía persoal") está dedicado ao estudo da transcendencia das decisións económicas na vida das persoas. O cuarto bloque ("Economía e ingresos e gastos do Estado") repasa o papel estatal no funcionamento económico a través da análise dos seus ingresos e gastos. No quinto bloque ("Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego") repásanse os aspectos máis salientables da economía financeira e a súa repercusión na actividade económica e o nivel de emprego. E para rematar, o bloque de "Economía internacional" fai un breve repaso do funcionamento do sector exterior da economía con especial fincapé nas repercusións da integración económica e a globalización.

A materia de Economía de 1º de bacharelato emprega un esquema mixto de presentación, herdado de deseños curriculares anteriores e baseado principalmente na análise da economía como ciencia, do papel dos axentes económicos e do funcionamento das principais institucións económicas e os seus elementos. Estrutúrase en sete bloques: no primeiro abórdase a o principal problema orixe da ciencia económica, a economía e a escaseza, continuando coa organización da actividade económica para estudar a estrutura dos sistemas económicos; nun segundo bloque ("A actividade produtiva") descríbese a produción como principal actividade económica; no terceiro ("O mercado e o sistema de prezos") repásase a principal institución na fixación de prezos e asignación de recursos; o seguinte bloque ("A macroeconomía") céntrase na medición da actividade económica e no estudo do mercado de traballo; no quinto ("Aspectos financeiros da economía") faise un repaso da vertente financeira da actividade económica; o sexto ("O contexto internacional da economía") aborda a análise do sector exterior e dos fenómenos de integración económica e globalización; e, finalmente, no bloque titulado "Desequilibrios económicos e o papel do Estado na economía", reflexiónase sobre o carácter cíclico da actividade económica e o papel do Estado para mitigar e corrixir os desequilibrios xurdidos do funcionamento económico.

A grande transcendencia social da economía queda reflectida na súa contribución ao fomento da mellora na calidade de vida, ao progreso e ao benestar social. Os coñecementos económicos teñen cada día máis valor, pola importancia de contar cunha cidadanía formada e pola relevancia dunha boa administración dos recursos públicos.

O estudo da economía proporciona, xunto coa formación técnica, competencias lingüísticas e de comunicación, matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, sociais e cívicas, así como sentido da iniciativa e espírito emprendedor.

	Economía. 1º de bacharelato			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Bloque 1. Economía e escaseza. A organización da actividade económica			
▪ i ▪ l	▪ B1.1. Escaseza, elección e asignación de recursos. Custo de oportunidade.	▪ B1.1. Explicar o problema da escaseza: recursos escasos e necesidades ilimitadas.	▪ ECB1.1.1. Recoñece a escaseza e a correspondente necesidade de elixir entre decisións alternativas, como problema máis determinante para afrontar en todo sistema económico.	▪ CAA ▪ CMCCT
▪ a ▪ h ▪ i ▪ l	▪ B1.2. Mecanismos de asignación de recursos. ▪ B1.3. Análise e comparación dos sistemas económicos.	▪ B1.2. Observar os problemas económicos dunha sociedade, así como analizar e expresar unha valoración crítica das formas de resolución desde o punto de vista dos sistemas económicos.	▪ ECB1.2.1. Analiza as respostas ás preguntas clave sobre a organización dos principais sistemas económicos.	▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CD
			▪ ECB1.2.2. Relaciona, para a súa interpretación, os cambios máis recentes no escenario económico mundial coas circunstancias técnicas, económicas, sociais e políticas que os explican, a partir de casos concretos de análise.	▪ CSC ▪ CD ▪ CAA
			▪ ECB1.2.3. Compara sistemas económicos, utilizando exemplos actuais do ámbito internacional.	▪ CAA ▪ CD ▪ CSC
▪ i ▪ l	▪ B1.4. Economía como ciencia: actividade económica e sociedade. ▪ B1.5. Principios na toma de decisións económicas. ▪ B1.6. Modelos económicos. Economía positiva e normativa. ▪ B1.7. Información económica: interpretación de datos e gráficos.	▪ B1.3. Comprender o método científico que se utiliza na área da economía, así como identificar as fases da investigación científica en economía e os modelos económicos.	▪ ECB1.3.1. Distingue as proposicións económicas positivas das proposicións económicas normativas.	▪ CAA ▪ CMCCT
			▪ ECB1.3.2. Interpreta os modelos de representación da realidade económica, e emprega os termos e a metodoloxía apropiados para analizar problemas económicos concretos.	▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CD
	Bloque 2. A actividade produtiva			
▪ i ▪ l ▪ m ▪ p	▪ B2.1. Proceso produtivo e factores de produción.	▪ B2.1. Analizar as características principais do proceso produtivo.	▪ ECB2.1.1. Expresa unha visión integral do funcionamento do sistema produtivo partindo do estudo da empresa e a súa participación en sectores económicos, así como a súa conexión e interdependencia.	▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC
▪ i ▪ l	▪ B2.2. División técnica do traballo, produtividade e interdependencia.	▪ B2.2. Explicar as razóns do proceso de división técnica do traballo.	▪ ECB2.2.1. Relaciona o proceso de división técnica do traballo coa interdependencia económica nun contexto global.	▪ CSC ▪ CMCCT

	Economía. 1º de bacharelato			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			■ ECB2.2.2. Clasifica e define os factores produtivos, e describe as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.	■ CMCCT ■ CCL
■ a ■ h ■ i ■ l ■ m	■ B2.3. Globalización: cambios no sistema produtivo ou na organización da produción.	■ B2.3. Identificar os efectos da actividade empresarial para a sociedade e a vida das persoas.	■ ECB2.3.1. Analiza para explicar as repercusións da actividade das empresas, tanto nun ámbito próximo coma nun ámbito internacional.	■ CSIEE ■ CCL
■ a ■ h ■ i ■ m	■ B2.4. Empresa: obxectivos e funcións.	■ B2.4. Expresar os obxectivos e as funcións principais das empresas, utilizando referencias reais do ámbito próximo e transmitindo a utilidade que se xera coa súa actividade.	■ ECB2.4.1. Distingue e interpreta os obxectivos e as funcións das empresas.	■ CSIEE ■ CAA
			■ ECB2.4.2. Explica a función creadora de utilidade dos bens das empresas.	■ CD ■ CCL
■ i ■ l ■ m	■ B2.5. Eficacia, eficiencia e efectividade. ■ B2.6. Eficiencia na produción: eficiencia técnica e económica.	■ B2.5. Relacionar e distinguir a eficiencia técnica e a eficiencia económica.	■ ECB2.5.1. Determina e interpreta a eficiencia técnica e económica a partir dos casos formulados.	■ CD ■ CMCCT
■ i ■ l ■ m	■ B2.7. Custos de produción. Cálculo e análise dos custos de produción e dos beneficios.	■ B2.6. Calcular e controlar os custos e os beneficios das empresas, e representar e interpretar gráficos relativos a eses conceptos.	■ ECB2.6.1. Calcula, clasifica e utiliza diversos tipos de custos, fixos e variables, totais, medios e marxinais, e representa e interpreta gráficos de custos.	■ CMCCT ■ CD
			■ ECB2.6.2. Calcula, analiza e interpreta os beneficios dunha empresa a partir de supostos de ingresos e custos dun período.	■ CMCCT ■ CD
■ i ■ l ■ m	■ B2.8. Función de produción.	■ B2.7. Analizar, representar e interpretar a función de produción dunha empresa a partir dun caso dado.	■ ECB2.7.1. Representa e interpreta gráficos de produción total, media e marxinal, a partir de supostos dados.	■ CMCCT ■ CD
	Bloque 3. O mercado e o sistema de prezos			
■ i ■ l ■ m	■ B3.1. Curva de demanda. Movementos ao longo da curva de demanda e desprazamentos na curva de demanda. Elasticidade da demanda. ■ B3.2. Curva de oferta. Movementos ao longo da curva de oferta e desprazamentos na curva da oferta. Elasticidade da oferta. ■ B3.3. Equilibrio do mercado.	■ B3.1. Interpretar, a partir do funcionamento do mercado, as variacións en cantidades demandadas e ofertadas de bens e servizos en función de distintas variables.	■ ECB3.1.1. Representa graficamente os efectos das variacións das variables no funcionamento dos mercados.	■ CMCCT ■ CD
			■ ECB3.1.2. Define e expresa matematicamente as variables que determinan a oferta e a demanda.	■ CMCCT ■ CCL

Economía. 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			■ ECB3.1.3. Analiza as elasticidades de demanda e de oferta, interpretando os cambios en prezos e cantidades, así como os seus efectos sobre os ingresos totais.	■ CMCCT ■ CD
■ a ■ h ■ i ■ l ■ m	■ B3.4. Estructuras de mercado e modelos de competencia. ■ B3.5. Competencia perfecta. Competencia imperfecta. Monopolio. Oligopolio. Competencia monopolística.	■ B3.2. Analizar o funcionamento de mercados reais e observar as súas diferenzas cos modelos, así como as súas consecuencias para os/as consumidores/as, as empresas ou os estados.	■ ECB3.2.1. Analiza e compara o funcionamento dos tipos de mercados, e explica as súas diferenzas.	■ CMCCT ■ CCL
			■ ECB3.2.2. Aplica a análise dos tipos de mercados a casos reais identificados a partir da observación do ámbito máis inmediato.	■ CAA ■ CSC
			■ ECB3.2.3. Valora de forma crítica os efectos que se derivan sobre os axentes intervinientes nos diversos mercados.	■ CSC
Bloque 4. A macroeconomía				
■ g ■ h ■ i ■ l	■ B4.1. Macromagnitudes: produción. Renda. Gasto. ■ B4.2. Equilibrio macroeconómico: demanda e oferta agregadas. ■ B4.3. Inflación e tipos de xuro. ■ B4.4. Os vínculos dos problemas macroeconómicos e a súa interrelación.	■ B4.1. Distinguir as principais magnitudes macroeconómicas, operar con elas e analizar as súas interrelacións, valorando os inconvenientes e as limitacións que presentan como indicadores da calidade de vida.	■ ECB4.1.1. Mide, interpreta e expresa as principais magnitudes macroeconómicas como indicadores da situación económica dun país.	■ CMCCT ■ CD ■ CSC ■ CCL
			■ ECB4.1.2. Relaciona as principais macromagnitudes e utilízalas para establecer comparacións con carácter global.	■ CAA ■ CSC
			■ ECB4.1.3. Analiza de forma crítica os indicadores estudados e valora o seu impacto, os seus efectos e as súas limitacións para medir a calidade de vida.	■ CSC
■ g ■ i ■ l	■ B4.5. Indicadores do desenvolvemento da sociedade: as macromagnitudes e as súas limitacións.	■ B4.2. Interpretar datos e indicadores económicos básicos e a súa evolución.	■ ECB4.2.1. Utiliza e interpreta a información contida en táboas e gráficos de variables macroeconómicas e a súa evolución no tempo.	■ CMCCT ■ CD
			■ ECB4.2.2. Considera investigacións e publicacións económicas de referencia como fonte de datos específicos, e reconece os métodos de estudo utilizados por economistas.	■ CAA ■ CD
			■ ECB4.2.3. Opera con variables económicas mediante aplicacións informáticas, analizaas e interprétaas, e presenta as súas valoracións de carácter persoal.	■ CD ■ CMCCT

	Economía. 1º de bacharelato			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
- a - h - i - l - m	B4.6. Mercado de traballo. Desemprego: tipos e causas.	B4.3. Valorar a estrutura do mercado de traballo e a súa relación coa educación e a formación, analizando de xeito especial o desemprego.	ECB4.3.1. Examina e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados co mercado de traballo.	- CMCCT - CD
			ECB4.3.2. Valora a relación da educación e a formación coas probabilidades de obter un emprego e mellores salarios.	- CSC - CAA
			ECB4.3.3. Investiga e recoñece vieiros de ocupación e tendencias de emprego.	- CAA - CD
- a - g - h - i - l - p	B4.7. Políticas contra o desemprego. O desemprego en Galicia.	B4.4. Estudar as opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte á inflación e ao desemprego.	ECB4.4.1. Analiza os datos de inflación e desemprego en España e as alternativas para loitar contra o desemprego e a inflación.	- CD - CSIEE
	Bloque 5. Aspectos financeiros da Economía			
- i - l	- B5.1. O diñeiro na economía: tipoloxía e funcionamento. - B5.2. Proceso de creación do diñeiro.	B5.1. Recoñecer o proceso de creación do diñeiro, os cambios no seu valor e a forma en que estes se miden.	ECB5.1.1. Analiza e explica o funcionamento do diñeiro e do sistema financeiro nunha economía.	- CSC - CMCCT - CD - CCL
- a - d - h - i - l	B5.3. Teorías explicativas da inflación.	B5.2. Describir as teorías explicativas sobre as causas da inflación e os seus efectos sobre os/as consumidores/as, as empresas e o conxunto da economía.	ECB5.2.1. Recoñece as causas da inflación e valora as súas repercusións económicas e sociais.	- CSC - CD
- i - l	B5.4. Sistema financeiro. Novas formas de financiamento.	B5.3. Explicar o funcionamento do sistema financeiro e coñecer as características dos seus principais produtos e mercados.	ECB5.3.1. Valora o papel do sistema financeiro como elemento canalizador do aforo ao investimento, e identifica os produtos e os mercados que o compoñen.	- CAA - CSC - CD
- a - d - h - i - l	B5.5. Política monetaria: instrumentos.	B5.4. Analizar os tipos de política monetaria.	ECB5.4.1. Razona de forma crítica, en contextos reais, sobre as accións de política monetaria e o seu impacto económico e social.	- CAA - CMCCT - CSC

Economía. 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ i ▪ l ▪ a ▪ h ▪ i ▪ l	▪ B5.6. Banco Central Europeo. ▪ B5.7. Mecanismos da oferta e demanda monetaria: efectos sobre os tipos de xuro.	▪ B5.5. Identificar o papel do Banco Central Europeo e a estrutura da súa política monetaria.	▪ ECB5.5.1. Identifica os obxectivos e a finalidade do Banco Central Europeo, e razoa sobre o seu papel e o seu funcionamento. ▪ ECB5.5.2. Describe os efectos das variacións dos tipos de xuro na economía.	▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CCL
Bloque 6. O contexto internacional da economía				
▪ g ▪ i ▪ l	▪ B6.1. Comercio internacional: causas e teorías. ▪ B6.2. Balanza de pagamentos, con especial referencia á española.	▪ B6.1. Analizar os fluxos comerciais entre dúas economías.	▪ ECB6.1.1. Identifica e describe os fluxos comerciais internacionais.	▪ CSC ▪ CCL ▪ CMCCT
▪ a ▪ i ▪ l	▪ B6.3. Cooperación e integración económica. ▪ B6.4. Unión Europea (UE).	▪ B6.2. Examinar os procesos de integración económica e describir os pasos que se produciron no caso da Unión Europea.	▪ ECB6.2.1. Explica o proceso de cooperación e integración económica producido na Unión Europea, e reflexiona para valorar as repercusións e as implicacións para España nun contexto global.	▪ CSC ▪ CCL
▪ a ▪ b ▪ h ▪ i ▪ l ▪ p	▪ B6.5. Globalización económica e financeira: causas e consecuencias. ▪ B6.6. Organismos económicos internacionais: mecanismos de regulación.	▪ B6.3. Analizar e valorar as causas e as consecuencias da globalización económica, así como o papel dos organismos económicos internacionais na súa regulación.	▪ ECB6.3.1. Expresa as razóns que xustifican o intercambio económico entre países.	▪ CSC ▪ CCL
			▪ ECB6.3.2. Describe as implicacións e os efectos da globalización económica nos países e reflexiona sobre a necesidade da súa regulación e da súa coordinación.	▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSC
Bloque 7. Desequilibrios económicos e o papel do Estado na economía				
▪ a ▪ b ▪ c ▪ i ▪ l	▪ B7.1. Ciclos económicos: crises na economía. ▪ B7.2. Políticas macroeconómicas de crecemento, estabilidade e desenvolvemento. ▪ B7.3. Ambiente: recurso sensible e escaso. ▪ B7.4. Pobreza e subdesenvolvemento: causas e posibles vías de solución.	▪ B7.1. Reflexionar sobre o impacto do crecemento e as crises cíclicas na economía e os seus efectos na calidade de vida das persoas, o ambiente e a distribución da riqueza a nivel local e mundial.	▪ ECB7.1.1. Identifica e analiza os factores e as variables que inflúen no crecemento económico, no desenvolvemento e na redistribución da renda.	▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CD
			▪ ECB7.1.2. Diferencia os conceptos de crecemento e de desenvolvemento.	▪ CCL ▪ CMCCT
			▪ ECB7.1.3. Recoñece e explica as consecuencias do crecemento sobre a repartición da riqueza, sobre o ambiente e sobre a calidade de vida.	▪ CSC ▪ CCL

Economía. 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			■ ECB7.1.4. Analiza de forma práctica os modelos de desenvolvemento dos países emerxentes e as oportunidades que teñen os países en vías de desenvolvemento para crecer e progresar.	■ CAA ■ CSC ■ CD
			■ ECB7.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional analizando as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	■ CSC ■ CMCCT
			■ ECB7.1.6. Desenvolve actitudes positivas en relación co ambiente e valora a consideración da protección do ambiente na toma de decisións económicas.	■ CSC ■ CAA
			■ ECB7.1.7. Identifica os bens ambientais como factor de produción escaso, que proporciona inputs e recolle refugallo e residuos, o que supón valorar os custos asociados.	■ CSC ■ CMCCT
			■ ECB7.1.8. Recoñece a evolución cíclica da actividade económica, describe as fases, as representa graficamente e considera as súas consecuencias sociais.	■ CMCCT ■ CSC
■ a ■ c ■ i ■ l	■ B7.5. Política fiscal e orzamentos públicos. ■ B7.6. O Estado na economía: funcións. ■ B7.7. Os fallos do mercado e a intervención do sector público. ■ B7.8. Redistribución de renda e riqueza: igualdade de oportunidades.	■ B7.2. Explicar e ilustrar con exemplos significativos as finalidades e as funcións do Estado nos sistemas de economía de mercado, e identificar os principais instrumentos que utiliza, valorando as vantaxes e os inconvenientes do seu papel na actividade económica.	■ ECB7.2.1. Distingue e explica as funcións do Estado: fiscais, estabilizadoras, redistributivas, reguladoras e provedoras de bens e servizos públicos.	■ CCL ■ CMCCT
			■ ECB7.2.2. Identifica os principais fallos do mercado, as súas causas e os seus efectos para os axentes que interveñen na economía, e as opcións de actuación por parte do Estado.	■ CSC ■ CMCCT ■ CD
			■ ECB7.2.3. Clasifica e describe os elementos integrantes dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.	■ CAA ■ CMCCT ■ CD
■ d ■ g ■ i ■ l ■ m	■ B7.1. Estrutura económica e financeira da empresa. ■ B7.2. Concepto e clases de investimento. ■ B7.3. Valoración e selección de proxectos de investimento. ■ B7.4. Fontes de financiamento interno e externo da empresa. Novas formas de financiamento.	■ B7.1. Valorar proxectos de investimento, xustificar razoadamente a selección da alternativa máis vantaxosa, diferenciar as posibles fontes de financiamento nun determinado suposto e razoar a elección máis axeitada.	■ EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.	■ CCL ■ CMCCT

	Economía. 1º de bacharelato			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	■ B7.5. Ciclos da empresa. ■ B7.6. Período medio de maduración.		■ EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.	■ CAA ■ CD ■ CMCCT
			■ EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.	■ CAA ■ CMCCT ■ CSIEE
			■ EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.	■ CMCCT ■ CSIEE
			■ EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.	■ CAA ■ CMCCT
			■ EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos.	■ CD ■ CMCCT
			■ EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.	■ CCL ■ CMCCT ■ CSIEE
			■ EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.	■ CMCCT ■ CAA ■ CD